

Zápis zo stretnutia zainteresovaných aktérov Agendy 2030 k témam Zdravie a kvalita života a Eliminácia chudoby a sociálna inklúzia

Miesto stretnutia: Mestský úrad v Poprade, 12. marca 2018

Prítomní: Eva Schnitzerová, Pavol Mikula, Peter Németh, Igor Wzoš, Jozef Švagerko, Dana Šimová, Sandra Salamonová, Tomáš Szalay, Laco Oravec, Bohdan Smieška, Ľuboslava Šefčíková

Cieľ stretnutia: Validovať/ **podrobiť** oponentúre návrh priorit implementácie Agendy 2030 pre Slovensko [1]a vytvoriť podklad pre rozhodovanie Rady vlády pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj s dôrazom na tému č. 3 – *Zdravie a kvalita života* a tému č. 5. - *Eliminácia chudoby a sociálna inklúzia*

Program:

10:00 – 11:40

Predstavenie implementačného rámca Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj

Sandra Salamonová, Odbor koordinácie Agendy 2030

Informácia o participačnom procese

Bohdan Smieška, facilitátor PDCS, o. z

Predstavenie návrhu prioritných tém implementácie Agendy 2030 pre Slovensko

Dana Šimová, konzultantka

Diskusia k navrhnutým prioritným témam – návrh zmien a doplnení, prípadne návrh horizontálnych princípov

12:00 – 14:00

Bližšie predstavenie tém:

Zdravie a kvalita života,

Tomáš Szalay, senior analytik Health Policy Institute

Eliminácia chudoby a sociálna inklúzia,

Laco Oravec, expert na sociálne inovácie, venuje sa ľudským a menšinovým právam a verejným politikám

Diskusia – pripomienkovanie zarámčovania témy a návrh zmien a doplnení hlavných výziev

Sumarizácia záverov, dohody o ďalších krokoch

Záver

Hlavné pripomienky a návrhy v diskusii celkovému dokumentu:

- Hneď v úvode vyjadril účastník názor, že Agenda 2030 je logická a ako strategický dokument plánuje, definuje a navrhuje. Ďalej zhodnotil, že medzi strategickým dokumentom a akčným plánovaním je veľmi tenká hranica na udržanie nadhľadu plánovania a na druhej strane potrebou implementácie. Takisto vyjadril názor, že je veľmi dôležité dopracovať všeobecné tézy k podcieľom a k podprogramom, ktoré budú podrobnejšie rozvádzať samotné výzvy dokumentu.
- V diskusii zaznel názor, že účastník z ekonomického pohľadu vníma posudzovanie Megatrendov prognostickým ústavom za klasické, hoci je zrejme, že je potrebná reflexia zmeny celkovej ekonomiky zo zamestnanostnej na kreatívnu. Dokument nezohľadňuje zmenu paradigmy a zaznela otázka, či reflektuje zmenu ekonomiky z tradičnej na kreatívnu.
- Na spracovanie tak veľkej a širokej témy sú potrebné aspoň dva roky intenzívneho stretávania sa odborníkov a zainteresovaných aktérov, ktorí by viedli participatívne diskusie. Tieto stretnutia sú iniciálnymi procesmi k formulácii konkrétnych cieľov a indikátorov. Účastníci však vyjadrili obavu z pripravovanej stratégie, keďže z minulých mnohopočetných strategických dokumentov nie je zjavné ako boli implementované a kam sa Slovensko posunulo.
- Jeden z expertov sa súhlasne vyjadril, že so zmenou technológií sa menia aj paradigmy v horizonte 12 rokov, a tento fakt by mohol byť v dokumente zohľadnený. S postupom technológie sa budú meniť aj vzorce správania sa. Slovensko vníma ako veľmi pomalé v schopnosti radikálne reformovať veci, preto diskutujúci považuje pre krátkosť času nemožnosť uskutočnenia zásadnej zmeny. Skepticky sa vyjadril o dosiahnutých možnostiach v roku 2030 a vyzval k realistickému pohľadu na danú problematiku.
- Viackrát zazneli obavy, že zo schválených oblastí sa reálne implementuje do života veľmi málo, keďže existuje už mnoho stratégií a nepretavili sa do mentálnej roviny. Zároveň zhodnotil ako pozitívne vznik analytických organizácií na ministerstvách a “nudging” techniku ovplyvňovania svetonázoru ľudí, ktorá sa má na Slovensku testovať.

Hlavné pripomienky a návrhy, ktoré zazneli v diskusii k témam

č. 3 – Zdravie a kvalita života:

- Účastníci navrhujú posilniť vzdelávacie a osvetové aktivity propagujúce zdravý životný štýl, pretože spôsob života najviac ovplyvňuje kvalitu zdravia a zároveň navrhujú zviditeľniť aktérov prezentujúcich zdravý životný štýl.
- Diskutujúca odborníčka vníma ako nepostačujúci počet aktívneho odborného personálu v oblasti zdravia a kvality života, ktorí majú priamo zodpovednosť za osvetu v tejto problematike (RÚVZ SR, ÚVZ SR). Dôvodom tejto situácie sú nízke platové podmienky v danej oblasti. Ďalší diskutujúci na zlepšenie danej situácie navrhuje využitie KPI (kľúčových ukazovateľov výkonnosti).
- V súvislosti s médiami účastníci opakovane prinášali tému nepomeru publicity reklám na alkohol v porovnaní s reklamami o dodržiavaní pitného režimu a zdravých

návykov. Odznel návrh presadzovania hodnotových zámerov prostredníctvom médií, a eliminácia šírenia nezdravých spôsobov života, prostredníctvom médií. Zároveň sa ukazuje potreba regulačného rámca pre pôsobenie farma – firiem v pôsobení na detského diváka, ktorý podprahovo vychováva k závislosti od liekov.

- Expert, navrhol, aby štát realizoval ročne niekoľko verejných kampaní so sociálnymi témami.
- Návrh zvýšenia relevancie dát (Open data), pretože súčasné dáta nepovažujú za spoľahlivé. Napr.: v oblasti vlastného zdravia je potrebné veľmi citlivo vnímať ako sa líšia kultúrno-spoločenské podmienky, ktoré ovplyvňujú vnímanie vlastného zdravia.
- Expert zhodnotil, že hoci je osвета súčasťou všetkých strategických plánov, je neefektívna. Efektivitu vidí v aktivizácii ľudí k starostlivosti o svoje zdravie a spoluzodpovednosti ľudí na nákladoch na zdravotnú starostlivosť, pokiaľ sa v dostatočnej miere nevenovali prevencii.

č. 5 - Eliminácia chudoby a sociálna inklúzia:

- Expert vyjadril názor, že chudoba je vnímaná ešte negatívnejšie ako etnicita a s tým je spojený názor, že na Slovensku je veľmi nízka miera citlivosti voči chudobe.
- Viackrát v pléne zaznelo, že médiá prezentujú chudobu ako formu emocionálneho vydierania a nevenujú sa príčinám daného stavu. Pocitová chudoba na Slovensku je veľmi vysoká. Avšak výskumy ukazujú, že Rómovia žijú v tom istom regióne z trikrát menších finančných prostriedkov ako ich nerómski susedia. Je potrebné bojovať proti skresleným predstavám, iba 12% sociálnych dávok ide na Rómov, čo si málokto uvedomuje.
- Jedným z faktorov predchádzania chudoby je zvyšovať finančnú gramotnosť obyvateľstva.
- Finančné transfery neriešia problém chudoby, viac peňazí do chudoby neprinesie menej chudoby – je potrebné venovať pozornosť moderným podporným službám
- Kvalita komunitných služieb nemôže závisieť od byrokratických kritérií posudzovania – rámec pre ich fungovanie nie je dobrý a je potrebný ho prispôsobiť reálnym potrebám klientov
- Zaznel názor, že štát diskriminuje neštátne sociálne zariadenia, hoci vedia flexibilnejšie reagovať na potreby spoločnosti, v porovnaní so štátnymi.
- Návrh na doplnenie rozdelenia na mestskú, vidiecku a zaostalú vidiecku oblasť o špecifickú oblasť segregovaných, marginalizovaných osád.
- Návrh na doplnenie sociálneho aspektu do verejného obstarávania.
- Návrh na doplnenie výzvy o slovo “vzdelávacím” = Zabránenie inštitucionálnej diskriminácii chudobných ľudí a stigmatizovaných etnických menšín a zabezpečenie nediskriminačného prístupu k sociálnym, zdravotníckym a „vzdelávacím“ službám.
- Návrh na doplnenie slova “a solidárne” do výzvy = Vytvorenie inštitucionálneho rámca pre spravodlivé a solidárne prerozdelenie disponibilných zdrojov.

Zápis spracoval/-a: Ľuboslava Šefčíková, Bohdan Smieška, PDCS, o.z. doplnila Dana Šimová

Miesto a dátum Poprad 12. 3. 2018

---

[1]dokument [Východiská prípravy národných priorít implementácie Agendy 2030](#)